

האיש שעל לא היה

ען השלום. וכך נולד המישחק הידוע בשם "מישחק השאלות".

המישחק מתנהל כך: **ביום א' בשבוע** מתפרסם באל-אחראס כי "גונאר יארינג" הגיע לקאהיר, ונועד עם הוד מעלתו, שר-החוק מחמוד ריאד, ריאד מסר לו רשימה של ארבע שאלות, שישראל נדרשה לענות עליהן ללא דיחוי.

השאלה הראשונה: האם מוכנה ישראל לבצע את החלטות האו"ם? השאלה השנייה: האם מוכנה ישראל להיסוג לגבולות לוח 5' ביוני? שאלה שלישית: האם מוכנה ישראל להחזיר זיר מיליון וחצי פלטיים? שאלה רביעית: האם חלל השר אבא אבן מלחכות את אשתו?

ביום ב' בשבוע פורסמו עיתוני ישראל בהרחב ידיעה "מאת כתבתנו המדינית". נאמר בה, כי "גונאר יארינג" הגיע לירושלים, ונועד עם אבא אבן. אבא אבן סירב להגיב על השאלות המצרות, והגיש לו רשימה של ארבע שאלות מהותיות, בעלות אופי ספציפי וענייני, שמצריים נדרשת לענות עליהן מיד.

השאלה הראשונה: האם מכירה מצריים בעובדה כי הציונינות היתה תנועת-שיחרור מפוארת? שאלה שנייה: היכן תמוקם שגרירות ישראל בקאהיר, במסגרת יחסי-השלום? שאלה שלישית: האם מאשרת מצריים את מסת-השלום הז'נבה בתנאי, מנהל מצריים עד הנהר פרת? שאלה רביעית: האם חלל הנשיא עבדאל-נאצר לאנוס קטינות, ואם כן - ממתז?

ביום ג' הודיעו עיתוני ירדן כי "גונאר יארינג" נועד עם המלך חוסיין, שמסר לו רשימה של שבע שאלות, מהן ארבע לישראל ושלוש למצריים.

ביום ד' הודיעו הסורים כי לא ישתפו-פעולה עם שליח האו"ם.

ביום ה' פורסם אירגון אל-פתח בכיירות מחאה חריפה על כך שהשליח לא כלל אותו בסיכוב פגישותיו. "התנכלות זו של מר גונאר יארינג לקיום העם הפלסטיני הגיבור תרדבן אותנו להכפלת מאמצינו הקדושים לשיחרור מולדתנו השדודה", נאמר בהודעה.

ביום ו' תור השליח לניקוסיה, לפי הודעת סוכנות רויטרס.

ביום השבת נח השליח ממלאכתו המפרכת. שום הודעה לא פורסמה באותו יום בעיתונות.

★ ★ ★

כ' אן יכול הקורא לשאול: "הרי ראינו את תמונתו של אותו גונאר יארינג? איך אפשר לצלם אדם שאינו קיים?"

מובן מאליו כי בעייה זו הטרידה את כל הצדדים עוד בראשית המיבצע. אנחנו חיים בעידן הטלביזיה וצלמי-העיתונות.

אך גם לכך נמצא פיתרון פשוט.

באותו יום בו הוחלט להמציא את "גונאר יארינג", אכל או תאנט ארוחת-צהריים חשאית עם גרומיק וגולדברג. מצב-הרוח היה מרום, ושלושת המדינאים בירכו איש את רעהו על המצאתם הגאונית, שנועדה להציל את העולם משואת המלחמה ומסכנת השלום גם יחד.

שעה שהוגש הקוניאק הצרפתי, לקינוח סעודה, הרים או תאנט את מבטו והסתכל במלצר. היה זה גבר נאה, בעל היופעה המעוררת הדרת-כבוד.

באותו רגע עלה במוחו של או תאנט רעיון שני.

"מי אתה?" שאל את המלצר.

"שמי מייק טורנסון, אורח אמריקאי ממוצא שוודי, השיב המלצר.

"הממ, אולי אתה מעוניין בהעלאת-משכורת ובאפשרות לטייל בעולם?" שאל המוכר הכללי.

"וועוד איך, אדוני?" השיב המלצר בלי היסוס.

וכך נפתרה בעיית הצילומים.

מדי פעם בפעם זונח מייק את חזרה-האוכל המהודר של ראשי-המשלחות באו"ם, המשקיף על הנהר המזרחי, ונוסע למיורח התיכון. הוא סס במחלקה השלישית, ובנמל-התעופה של לוד, קאהיר ועמאן מקבלים אותו הנהגים הפרטיים של שרי-החוק.

הם מביאים אותו אל שרי-החוק, שם הוא מצטלם תוך כמה דקות, וחוזר הביתה. וכולם מבטוטים.

מיכאיל סוסלוב הצביע. "בשביל מה יש או"ם-ישמום? שישלחו איזשהו שליח, שיסי תוכב בלי סוף וישחרר אותנו בינתיים מן הי עסק הזה."

★ ★ ★

כ' שפנו ארבעת ראשי-המשלחות לאו תאנט, וביקשו ממנו לשלוח שליח למרחב כדי שיתחך בין הצדדים, הוא היה במצב קשה.

הוא פנה לאישיות מכסיקאית ידועה, וביקש ממנה לקבל את התפקיד. "השתגעתי?" אמר זה. "אתה רוצה שאציג את עצמי קבל עם ועולם כאידיוט? הרי אף אחד לא רוצה במתחך. רוצים מישהו שלא יתחך. שיסתובב סתם ככה, בלי סוף. מצטער."

או תאנט פנה למדינאי חשוב בקנדה. זה משך בכתפיו. "ידידי פירסון אומנם קיבל את פרס-נובל לשלום בגלל המזרח התיכון. עכשיו אתה רוצה שאקבל עלי תפקיד שלא יביא לי שום פרס, אלא רק בעיטות מכל הצדדים?"

"גונאר יארינג" והשגריר תקוע

שום אדם נורמאלי לא יסכים לזה. מוטב שתמציא לך אדם. זאת היתה-הכרקה. או תאנט תפס מיד שי זהו רעיון גאוני.

הוא כינס את יועציו ואמר להם: "כולם רוצים שאשלח למזרח התיכון שליח, שיסתובב על ריק. אף אחד אינו מעוניין בשלום, חוץ מאשר תושבי השטחים המוחזקים, ומי שואל אותם? מניין ניקח שליח שכולם רוצים בו, אך שאף אחד אינו מעוניין להציע לו דבר?"

בחדר הקסן בקומה ה-34 השתרר שקט. "ובכן, אנחנו פשוט נמציא אדם. אדם שאי ננו קיים."

"ניתן לו איזה שהוא שם - אני מציע שם שבדי. וכל כמה ימים נודיע בעיתונות שהוא הגיע לקאהיר, או נסע לירושלים, או סס לעמאן, או חזר לניו-יורק, או עבר לג'נבה, או התמקם בניקוסיה. כל העולם יראה שיש פעילות קדחתנית. כך נשמור על הקיפאון שכולם רוצים בו, ונפטר את כל נשורן להחליט החלטות לא-נעימות."

"גונאר יארינג".

ומאו אותו יום או קוראים כל כמה ימים בעיתונים כי "גונאר יארינג", שהוא "שליחו של או תאנט לענייני המזרח התיכון" נועד עם עבדאל-נאצר, שוחח עם מחמוד ריאד, ההליף ידעות עם אבא אבן, נפגש עם או תאנט, דיבר עם המלך חוסיין.

★ ★ ★

מ' וכן שרא די היה להודיע על פגישות שלא-היו עם האדם שאינו-קיים. זה היה נמאס אחרי כמה זמן. כל צד רצה להוכיח לעולם כי הוא פועל למי

ה היה בסוף השנה שעברה. הנשיא גמאל עבדאל-נאצר כינס את ממשלתו והביא בפניה בעייה חמורה מאוד: "עלינו להחליט החלטה", אמר. "או שנעשה שלום עם ישראל, או שנפתח במלחמה לשיח רודן אדמתנו הכבושה. מה אתם מעדיפים?"

"אם נעשה שלום, יא גמאל, יגידו שאנחנו בוגדים ויסלקו אותנו מן השילטון!" אמר עלי סברי. "אם נעשה מלחמה, יא גמאל, יכבשו הציונים הארורים את כל מצריים!" אמר מחמוד ריאד.

"אם כן, אנחנו מעוניינים בקיפאון. עלינו להחליט שלא להחליט. אבל איך עושים את זה?" שאל הנשיא.

השר הצעיר ביותר בממשלה ביקש בהכנעה את רשות-הדיבור. "יש לי רעיון. אנחנו נעמיד פנים כאילו יש איזשהו מאמץ לתיווך, מטעם האו"ם. כל ערבי יבין שכל זמן שנמשך תיווך זה, אסור לנו לעשות דבר."

★ ★ ★

מ' כלי שעבדאל-נאצר ידע זאת, נערכה בדיוק באותה שעה פגישה סודית של חברי ממשלת-ישראל, במיטבתה של גולדה.

"עלינו להחליט החלטה", אמר לוי אשכול. "או שנכריז על נכונותנו לוותר על השטחים המוחזקים תמורת שלום, או שנכריז על סיפוח השטחים והתנחלות בהם."

"אם נכריז שאנחנו מחתרים על השטחים למען השלום", אמר יגאל אלון, "יקים משה דיין שערווריה, יתחבר עם הימין והדתיים, ויסיל את הממשלה."

"אם נספח את השטחים", אמר אבא אבן, "נפסיד את אמריקה, שהיא יודתנו האחרונה. או נוכל גם להגיד שלום לפאנאטיים!"

"אם כן, קינדערלאך", נאנח אשכול, "אנחנו מעוניינים בקיפאון. איך עושים את זה?"

לגולדה היה רעיון. "פשוט מאוד. נעמיד פנים כאילו יש איזשהו תיווך מטעם האו"ם. נראג שהתיווך יימשך כלי סוף, ובינתיים אנו פטור רים מלהחליט."

★ ★ ★

ב' דיוק באותה שעה כינס הנשיא לינדון ג'ונסון את יועציו, בחדר-האואל של הבית הלבן.

"אז ככה", הוא אמר בניב טכסאסי מתמשך. "עלינו להחליט סוף-סוף. או שנלחץ על ישראל להסתלק מן השטחים, או שנספח לה מטוסים, טילים ותותחים."

"מיסטר פרזידנט", קרא סגן-הנשיא יוברט האמפריי, "אם נדרוש מישראל לצאת מן השטחים שכבושה, נפסיד שלושה מיליון קולות יהודיים בבחירות הבאות. אני אהיה דפוק!"

"מיסטר פרזידנט!" מיהר דין ראסק לאמר, "אם נספח לישראל כמויות גדולות של נשק, תספך רוסייה נשק דומה לערבים. תוך כמה חודשים תהיה מלחמה במרחב, הרוסים עלולים להתערב, ואז נצטרך גם אנחנו להתערב. זאת יכולה להיות שואה גרעינית, סוף העולם!"

"אז אנחנו מעוניינים בקיפאון", אמר ג'ונסון. "השאלה היא איך עושים את זה. כן, ארתור?"

ארטור גולדברג חיך. "זה קל. נבקש מן הי או"ם לפתוח באיזשהו תיווך, שיימשך כלי סוף. בינתיים לא נצטרך להחליט."

★ ★ ★

ב' רגע שהשירות החשאי הסובייטי הודיע על הישיבה הסודית בבית הלבן, התכנסו שליטי הקרמלין כדי לדון במצב הקריטי.

"מה לעשות?" שאל ליאזניד ברז'נייב. "האם נתמוך במצריים ונעודד אותה לשחרר את הי שטחים, או שנודיע לה שרא תסמוך עלינו?"

"סובאריטש מוכיר", אמר אלכסנדר קוסיגין, "אם נתמוך במצריים חסרי-האחריות האלה, הם יגררו אותנו לתוך מל-חמה עולמית. זה לא בא בחשבון."

"אבל חברים", קרא אנדריי גרומיקו, "אם ננטוש את מצריים, נפסיד את כל ההישגים העצומים שלנו במרחב הזה!"

"ובכן, אנחנו מעוניינים בקיפאון", סיכם ברז'נייב. "האם יש כנא למישהו הצעת?"